

**Вінницький національний медичний університет
імені М.І. Пирогова
Міністерство охорони здоров'я України**

**ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ
НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ І
НЕОБХІДНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ
НОВИХ ПІДХОДІВ У РОБОТІ КАФЕДР
МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ В
СУЧАСНИХ УМОВАХ**

Тези доповідей
навчально-методичної конференції
26 лютого 2014 року

Вінниця – 2014

УДК: 378:0056:378.4(61)

**ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ І НЕОБХІДНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ
НОВИХ ПІДХОДІВ У РОБОТІ КАФЕДР МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ**

Тези доповідей
навчально-методичної конференції
м. Вінниця, 26 лютого 2014 року

Редакційна колегія: В. М. Мороз (головний редактор)
Ю.Й. Гумінський (відповідальний редактор)
Л. В. Фоміна

Відповідальний за випуск: А.М. Гулевич

Основним пріоритетом вищої медичної освіти є якісна підготовка висококваліфікованого фахівця. Максимальна робота кафедр клінічного та теоретичного профілю повинна бути спрямована перш за все на засвоєння студентами теоретичних знань та оволодіння практичними навичками з даної конкретної дисципліни.

Збірник розрахований на всіх працівників медичної галузі.

© Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова, 2014

Марчук І.А.

Шляхи вдосконалення навчального процесу і необхідність впровадження нових економічних підходів у роботі кафедри медичного університету

Основним завданням навчального процесу (від лат. "procesus" – просування вперед) у вищій школі є цілеспрямована і планомірна підготовка майбутніх фахівців різного профілю діяльності у сучасному суспільстві. Навчальний процес у вищій школі – це система організації навчально – виховної діяльності, в основу якої покладено органічну єдність і взаємозв'язок викладання, спрямованих на досягнення цілей навчання, розвитку особистості студента, його підготовки до професійної діяльності. За висловом відомого академіка Ю.К. Бабанського: «Процес навчання – це цілеспрямована взаємодія вчителя та учнів, у ході якої розв'язуються завдання освіти, виховання і загального розвитку особистості». У процесі навчання відбувається передача накопиченого попередніми поколіннями соціального досвіду і його трансформація.

Період навчання у ВНЗ – це підготовка до трудової діяльності, яка у найближчому майбутньому повинна стати для людини основним джерелом існування та засобом особистісної самореалізації. Формування світогляду, що базується на ставленні до людини як до найвищої цінності, стимулювання гармонійного розвитку й прояву творчого потенціалу особистості в праці – основа сучасної освіти. Але вона може залишитися набором добрих намірів, якщо на практиці не вживати заходів для підвищення ефективності навчального процесу, поліпшення умов взаємодії викладача і студента. Існують різні шляхи підвищення ефективності навчального процесу у в університеті. Вони може бути здійснене шляхом вдосконалення комунікативних відносин викладача та студента, правильної організації самостійної роботи студентів, дотримання студентами гігієни розумової праці, оптимального вибору методів навчання, тощо. Не існує чітких методик або вказівок щодо підвищення ефективності навчального процесу, які були б універсальними. Їх вибір залежить від умов, за яких він відбувається. Отже, важливим завданням викладача є об'єктивна оцінка стану навчального процесу, та підбір саме тих шляхів для його вдосконалення, які підвищать його ефективність відповідно до закономірностей та принципів навчання у мед. університеті.

Можна стверджувати, що навчальний процес у вищому навчальному закладі характеризується такими закономірностями:

- ефективність навчального процесу залежить від навчально-матеріальних, гігієнічних, морально-психологічних умов, за яких він відбувається;
- процес навчання передбачає цілеспрямовану взаємодію викладача і студента, що виявляється в єдності їхньої діяльності;
- навчальний процес є ефективним завдяки активності студентів, від рівня якої залежить ефективність цього процесу;
- успішність і темпи навчання та розвитку студентів залежать від обсягу включення студентів у навчально-пізнавальну діяльність на оптимальному для кожного з них рівні вивчення навчального матеріалу;
- зміст навчального матеріалу засвоюється краще за умови регулярно організованого повторення цього змісту.

- індивідуальний підхід до студентів та ін..

Застосування електронних технологій навчання в університеті (на кафедрі) дозволить:

- розширити спектр освітніх послуг високої якості наданих вузом і забезпечити його сталість з моменту планування навчального курсу до його завершення;

- підвищити результативність при проходженні студентами іспиту;

- підвищити кількісний склад студентів вузу, що проходять навчання одночасно;

- знизити навчальне навантаження студентів;

- забезпечити більш ефективне та своєчасне оновлення та поширення навчальних ресурсів, а також збільшити їх доступність;

Застосування заходів щодо підвищення ефективності навчального процесу в університеті на кафедрі філософії та суспільних наук, поліпшення комунікацій між викладачем і студентом, переведення студента на рівень активного суб'єкта навчального процесу є основою сучасної освіти.

Марчук І.А., Вуж Т.Є.

Роль активних методів навчання в підготовці майбутніх лікарів

Нині навчальний процес вимагає постійного вдосконалення, оскільки відбувається зміна пріоритетів і соціальних цінностей. Роль освіти на сучасному етапі розвитку країни визначається завданнями та вимогами сучасного суспільства, що динамічно розвивається. В опорі на інноваційні технології цілеспрямовано орієнтована професійна підготовка сприяє розвитку пізнавальної діяльності, самостійності, творчої активності, продуктивного мислення студентів. Тому сучасна ситуація у підготовки фахівців потребує докорінної зміни стратегії і тактики навчання у вузі. Головними характеристиками випускника будь-якого освітнього закладу є його компетентність і мобільність. Тому завданням навчальних дисциплін є розвиток процесу пізнання, ефективність якого залежить від пізнавальної активності самого студента. Сьогодні сучасні педагогічні технології акцентують педагога на вміння конструювати не лише заняття, а й створювати особливе педагогічне середовище, в якому можлива реалізація активних методів навчання.

Активними методами навчання називаються такі методи, які спонукають до активної розумової та практичної діяльності в процесі оволодіння навчальним матеріалом. Активні методи навчання допомагають створити таке освітнє середовище, в якому можливе досягнення розуміння проблеми.

Використання педагогом різноманітних активних методів навчання дозволяє зробити навчальний процес не тільки цікавим для студентів, а й результативним. Особливостями активного навчання є: примусова активізація мислення, коли студент змушений бути активним незалежно від його бажання, коли його активність збігається з активністю викладача. Викладач постійно взаємодіє з студентами за допомогою прямих і зворотних зв'язків, цілеспрямовано впливаючи на розвиток професійних, інтелектуальних умінь і навичок в стислі терміни.

В основі активних методів лежить діалогічне спілкування, як між викладачем і студентами, так і між самими студентами. В процесі діалогу розвиваються комунікативні здібності, вміння розв'язувати проблеми колективно, і найголовніше, розвивається мова студентів. Активні засоби навчання спрямовані залучити студентів до самостійної пізнавальної діяльності, викликати особистісний інтерес до вирішення будь-яких пізнавальних завдань, можливість застосування студентами отриманих знань. Метою активних методів є засвоєння знань, умінь, навичок, в яких беруть участь усі психічні процеси (мова, пам'ять, уява тощо).

Серед розроблених активних методів навчання, під час занять можна використовувати такі методи, як метод мозкового штурму, метод дидактичних ігор, фундаменталістичний метод, кейс-стаді метод, метод «грона», метод «сократичний діалог», метод проекту, метод «515», метод «займіть позицію», метод «ланцюжка» та ін.

На семінарських заняттях з курсу «Основи економічних теорій» був використаний такий метод активного навчання як метод проекту. В основі методу проектів лежить розвиток пізнавальних навичок студентів, умінь самостійно конструювати свої знання, орієнтуватися в інформаційному просторі, розвиток критичного мислення. Метод проектів завжди пропонує рішення якої-небудь проблеми, передбачає, з одного боку, використання різноманітних методів, засобів навчання, а з іншого – інтегрування знань, умінь з різних галузей науки. Результат роботи над теоретичним проектом – презентація шляхів вирішення досліджуваної проблеми, а над практичним – конкретний проект, готовий до впровадження. Цей метод дозволяє формувати дослідницькі вміння і розробляти розвиваючі проекти.

При проведенні практичних занять з дисципліни «Медична інформатика» викладачами застосовувався фундаменталістичний метод. При його застосуванні у студентів виробляється вміння висловлюватись, висувати ідеї або аргументувати відповідь. Суть методу полягає в тому, що фундамент створюється підставами ідей. Тому фундаменталістичний підхід полягає в пошуку наукових чи інших могутніх основ досліджуваної ідеї. Це зміцнює впевненість у її суті, пов'язує з сильнішими ідеями, мобілізує відомі знання, зміцнює студентів у розумінні досконалості ідей.

Також при викладанні дисциплін «Основи економічних теорій» та «Медична інформатика» викладачами застосовувався метод дидактичної гри. Дидактична гра – це спосіб взаємодії педагога й студентів, зумовлений ігровою ситуацією, що веде до реалізації дидактичних завдань і цілей навчання. Мета дидактичних ігор – активізувати процес пізнання студентської аудиторії, заглибитися в зміст дисципліни, що вивчається; розвинути навички колективної взаємодії, набути досвід творчої діяльності, а також визначити рівень підготовки майбутніх лікарів до професійної діяльності.

Використання в навчальній діяльності дидактичних ігор, на наш погляд, забезпечують:

- активізацію мислення і поведінки студентів;
- високий рівень залучення студентів до навчального процесу;
- самостійність у прийнятті рішення;

- формування великої кількості горизонтальних зв'язків між студентами, тісна взаємодія із викладачами;
- посилення емоційності, творчий характер заняття;
- бажання набути вмінь, навичок за відносно короткий термін.

Отже, активні засоби навчання створюють умови формування і закріплення професійних знань, умінь і навичок студентами медичного вузу. Вони мають вплив на підготовку студентів до майбутньої професійної діяльності. Озброюють студентів основними знаннями, необхідними фахівцю у його діяльності, формують професійні вміння і навички, так як для практики необхідна теорія, а теорії – практика. Використання викладачами активних методів у вузівському процесі навчання сприяє подоланню стереотипів щодо навчання, виробленню нових підходів до професійним ситуацій, розвитку творчих здібностей студентів.

Логутіна Н.В.	
Шляхи удосконалення викладання іноземної мови у ВНЗ для формування готовності до професійного іншомовного спілкування у майбутніх фахівців сфери охорони здоров'я	151
Мазур Л.А.	
Освітні комп'ютерні програми як складова підготовки майбутнього фахівця	153
Марлова А.С.	
Готовність студентів медичного університету до опрацювання іншомовної фахової літератури як педагогічна проблема	154
Марчук І.А.	
Шляхи вдосконалення навчального процесу і необхідність впровадження нових економічних підходів у роботі кафедри медичного університету	155
Марчук І.А., Вуж Т.Є.	
Роль активних методів навчання в підготовці майбутніх лікарів	157
Мелашенко С.Г.	
Про покращення методичного забезпечення заочного циклу навчання в інтернатурі за спеціальністю «загальна практика – сімейна медицина»	159
Михайлюк Г.Т., Плотницька М.В.	
Самостійна робота студента як один із шляхів удосконалення навчального процесу при вивченні латинської мови	160
Мичковська Л.І., Пільганчук Л.І.	
Організація навчального процесу на заняттях з фізичного виховання студентів основної медичної групи та шляхи удосконалення	161
Мікаєлян В.В.	
Комунікативний підхід при вивченні англійської мови у вищих медичних навчальних закладах	162
Мороз В.М., Йолтухівський М.В., Омельченко О.Д., Богомаз О.В., Дацишин П.Т.	
Проблеми та шляхи удосконалення викладання нормальної фізіології для студентів заочної форми навчання	163
Мороз В.О.	
Використання аудіовізуальних засобів навчання для моделювання умінь студентів	164
Мостовой Ю.М., Демчук Г.В.	
Антибіотики у таблицях та схемах як інструмент покращення знань студентів	165
Мруг В.М., Римша О.В.	
Роль тестового контролю в покращенні ефективності навчання студентів по медичній мікробіології, вірусології та імунології	166